

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Sebastian Zabalegi Aristimuño

*Astigarraga,
Gipuzkoa
(1934)*

Aurkibidea

Biografia

Astigarragako Oiarbide baserrian jaio zen. Aita zuen bertakoa; eta ama, Gaztelutik etorria. Sei senide izan ziren; eta, aita gazterik hil bazitzaien ere, etxean hamabi bat lagun bizi izan ziren. Sagardotegia izan zuten beti: aurrena, Hernanin; geroago, Astigarragan, herrian bertan; eta, azkenik, Oiarbide baserria hartu zuten horretarako. Ukuiluan ganadua izan zuten; eta, horretaz gain, sagardoa saltzetik ere atera izan zuten bizimodua. Hamalau urterekin, idiak hartu eta inguruko baserrietako lanak egiten zituen Sebastianek. Urte askoan, gainera, berak eraman zuen baserriz baserriko ganaduaren zerrenda, inguruko baserritarrek zuten kofradian.

Zintak

ATG-011

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa
- **Data:** 2010-05-17
- **Iraupena:** 140 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Baserriko bizimodu gogorra

- **Erref:** ATG-011/003
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:04:40. **Bukatu:** 00:07:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Ikuluan abereak zituzten eta sagardoa egiten zuten. Lehen dena eskuz botilaratzen zen. Tolarea beti motorrarekin ezagutu izan du etxean. Bizimodu gogorragoa zuten lehen, bereziki emakumeek. Orduan lana norberak topatu behar zuela dio.

2. Idiekin basora

- **Erref:** ATG-011/005
- **Iraupena:** 0:03:26. **Hasi:** 00:09:52. **Bukatu:** 00:13:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Basora joaten zen idiekin lanera. Negu guztia mendian pasatzen zuen: txilarrarekin ohea egin, manta bota eta idien ondoan egoten zen. Nagusia zein zen aipatzen du. Pasadizo bat kontatzen du.

3. Idiekin nola moldatzen zen

- **Erref:** ATG-011/007
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:14:48. **Bukatu:** 00:16:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Idiak ondo hezita zituen. Nola moldatzen zen kontatzen du.

4. Inñistorretara joaten zirenean

- **Erref:** ATG-011/008
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:16:24. **Bukatu:** 00:18:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Garoa biltzera goizeko lauretarako abiatzen zen eta eguna zabaltzerako gurdia kargatua izaten zuen. Lagun taldea joaten ziren. Egunero berrogei kilometro inguru ibiltzen ziren. Abarketak segituan apurtzen zituztenez, abarkekin ibili behar izaten zuten askotan.

5. Gau-eskoletan irakurtzen ikasten

- **Erref:** ATG-011/010
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:20:21. **Bukatu:** 00:23:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Maisuak errietan egiten zion bere aitari, eskolara alabak bidaltzen zituelako baina semeak ez. Gaueko eskolan hasi zirenean, arreta gehiago jartzen zuten eta zerbait ikasi zuen. Dena erdaraz izaten zen. Pasadizo bat kontatzen du, lehenengoz neska bat euskaraz irakurtzen ikusi zueneko.

6. Arrebekin erdaraz ikasten

- **Erref:** ATG-011/011
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:23:34. **Bukatu:** 00:25:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Dotrina euskaraz eta erdaraz ikasi zuten. Aitak arrebei etxean erdaraz egin zezaten eskatzen zien, besteek ere moldatzen ikas zezaten, bizimoduak hala eskatzen baitzuen.

7. Aita alkate

- **Erref:** ATG-011/012
- **Iraupena:** 0:02:56. **Hasi:** 00:25:26. **Bukatu:** 00:28:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Bere aita alkate izan zen eta Sebastianek ez zuen gustoko. Urteko jorrala zein izaten zen kontatzen du. Sebastianek ekartzen zuen dirua etxera idiekin ibilita, aita hil eta gero hamabi lagun bizi baitziren.

8. Dantzan eta neska-laguntzen

- **Erref:** ATG-011/013
- **Iraupena:** 0:04:12. **Hasi:** 00:28:22. **Bukatu:** 00:32:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Oialumen, Hirubidetan, Hernanin, Oiartzunen eta beste hainbatetan ibiltzen ziren dantzan. Jaiero neska-laguntzera joaten zirela gogoan du. Ilusio handia izaten zuten neskak ikusteko. Anekdotak bat kontatzen du.

9. Mezetara neskak ikustearren

- **Erref:** ATG-011/015
- **Iraupena:** 0:03:20. **Hasi:** 00:35:02. **Bukatu:** 00:38:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Neskak eta mutilak bananduta ibiltzen ziren. Misioak izaten zirenean, denak batera egoten ziren eta mezetara neskak ikustearren joaten zirela kontatzen du. Pasadizo bat kontatzen du. Konfesatzera joaten zirenean, neska gazteak denbora luzez edukitzen zituzten apaizek.

10. Mezetara baraurik eta tapatuta

- **Erref:** ATG-011/016
- **Iraupena:** 0:02:59. **Hasi:** 00:38:22. **Bukatu:** 00:41:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Nahi gabe ur pixka bat edanez gero, ez zeukaten jauna hartzerik. Baraurik joan behar izaten zen. Luistarretan lepoan zinta jarrita ibiltzen ziren. Emakumeek buruan mantila erabili behar izaten zuten eta mauka luzetan, elizan sartzekotan.

11. Astigarragako kofradiak

- **Erref:** ATG-011/017
- **Iraupena:** 0:03:28. **Hasi:** 00:41:21. **Bukatu:** 00:44:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Ermitan Santiago eguneko meza izaten zen eta kofradiak antolatutako egunetan ere bai. Kofradiakoak batzen ziren eta ondoren bazkaltzera joaten ziren. Zela funtzionatzen zuten kontatzen du.

12. Kofradiako baserriak eta funtzionamendua

- **Erref:** ATG-011/018
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:44:49. **Bukatu:** 00:46:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Bakoitzak bere eremuan izaten zuen kofradia. Aseguru modukoa zen. Bere kofradiako baserriak izendatzen ditu. Dozena bat inguru ziren. Zerrendagile izanda, behi, idi eta txekorrak markatu behar izaten zituen baserriz baserri.

13. Gizonek bizimodu errazagoa

- **Erref:** ATG-011/020
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:51:33. **Bukatu:** 00:55:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Emakumea ezkontzen zenean, bizimodu gogorra izaten zuen; lan guztia egin behar eta inora irtetzerik ez. Gizonek askatasun handiagoa izaten zuten. Sagardotegi garaian ere gizonak lasai asko ibiltzen ziren, baita hiru-lau egunez etxetik kanpora ere. Emazte batzuek arropa garbiak eramaten zizkieten aldatzeko.

14. Ezin auzokoei ezetzik esan

- **Erref:** ATG-011/021
- **Iraupena:** 0:05:08. **Hasi:** 00:55:03. **Bukatu:** 01:00:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Pasadizo bat kontatzen du, auzokoei ezetz esatea oso zaila zela azaltzeko. Lehengo eta oraingo bizimodua oso desberdinak direla dio.

15. Upelak montatzen

- **Erref:** ATG-011/022
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 01:00:11. **Bukatu:** 01:02:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Gizonezkoek ofizio asko jakiten zituzten, lanak norberak egin behar izaten zituelako. Baziren inguruan erlojuak egiten zituztenak. Upelak ere edozeinek egiten zituen. Sebastianek upelak montatzen ikasi zuen. Nola egiten zuten kontatzen du.

16. Upeletako seboa

- **Erref:** ATG-011/023
- **Iraupena:** 0:04:35. **Hasi:** 01:02:31. **Bukatu:** 01:07:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Upelek urte askoan irauten dute zainduz gero. Seboa beti erosi egin izan dute. Seboa egiten zuenak ez zuen kontatu nahi izan nola egiten zuen.

17. Upelak eta sagardoa garraiatzeko gurdia

- **Erref:** ATG-011/024
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 01:07:06. **Bukatu:** 01:09:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak
- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Upeletako uztaiak errementariak egiten zituen. Ez omen zen lan zaila. Sagardoa batetik bestera eramateko gurdi berezia egoten zen. Nolakoa izaten zen kontatzen du. Barrika haiek beste lan batzuetarako ere erabiltzen ziren.

18. Basotik enborrak ateratzeko gurdia

- **Erref:** ATG-011/025
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 01:09:43. **Bukatu:** 01:12:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:

Basotik enborrak ateratzeko gurdiak deskribatzen ditu. Timoia nola lotzen zen kontatzen du.

19. Ximaurra edo hondarra ekartzeko gurdia

- **Erref:** ATG-011/026
- **Iraupena:** 0:05:04. **Hasi:** 01:12:19. **Bukatu:** 01:17:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Galera handia: ximaurra edo hondarra ekartzeko gurdia, atzean gurpil handiak eta aurrean txikiak izaten zituena. Trenarekin izan zuen istripua kontatzen du.

20. Gerraosteko gosea eta errotak

- **Erref:** ATG-011/029
- **Iraupena:** 0:03:11. **Hasi:** 01:21:49. **Bukatu:** 01:25:00

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa

Laburpena:

Gerrako kontuak. Beti beldurrez. Gerra ondorean, gosea eta miseria geratu ziren. Artoak salbatzen zituen. Errazionamenduko kartilla erabiltzen zuten. Inguruko errota itxi egin zituzten. Ikaztegiak errota bidaltzen zituzten zakuak. Taloa, ogia, boniatoa...

21. Gerraosteko janari eta edariak

- **Erref:** ATG-011/030
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 01:25:00. **Bukatu:** 01:27:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa

Laburpena:

Arano eta Goizueta aldeko kontrabandistak etortzen ziren, zakuetan ogiak eta bestelakoak ekartzera. Olio eta azukrea gutxi izaten zituzten; txerriaren gantza erabiltzen zen. Ardo gutxi izaten zen etxean. Sagardoa eta bereziki pitarra edaten zuten.

22. Txerriak ezkutatzeko, mozkortu

- **Erref:** ATG-011/032
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 01:31:20. **Bukatu:** 01:32:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Txerriak nola ezkutatzen zituzten kontatzen du, sagardoarekin mozkortuta.

23. Sakamantekasa eta beste kontu batzuk

- **Erref:** ATG-011/035
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 01:39:54. **Bukatu:** 01:42:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Sakamantekasen kontua gazte zirela ezagutu zuten. Neska-laguntzera joan ziren batean pasatu zitzaiena kontatzen du. Aita eta izebari sorginen kontuak entzuten zizkieten. Eskopeta erabiltzen hasi zirenean, sorgin kontuak bukatu omen ziren. Kalabazak ere jartzen ziren bideetan kandela bat sartuta, giza-burua irudikatuz.

24. Hernaniko hizkera eta ingurukoak

- **Erref:** ATG-011/041
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 02:03:30. **Bukatu:** 02:05:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Hernani aldera ez da hizkera aldatzen. Orereta eta Oiartzun aldera aldatzen dela dio. Azpeitiarrei erraz nabaritzen diela esaten du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-01-05

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com